

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00 Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень. У вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Пritchard і Мек'Грегор, у Вінніпегу, Ман.

Предплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Corr. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

РОБІТНИКИ ПОВИННІ СОЛІДАРНО СТАТИ ЗА СВОЇМИ КАНДИДАТАМИ.

Комуністична Партія Канади номінувала в міських виборах у Вінніпегу трох своїх кандидатів: т. М. Поповича на алдермена в третій варді на дворичний речинець; т. Л. Моріса на алдермена в третій варді на одиричний речинець; т. Дж. Кегана на шкільного тростя в третій варді.

В вівторок, 25. листопада виборці північного Вінніпегу своїми голосами повинні вибрати цих трох кандидатів справжньої робітничої партії, що борються за краще життя робітництва. Минулого року робітництво вибрало до міської ради т. В. Н. Колісника. І хоч, як то кажуть, “один в полі не воює”, хоч до голосу одного мало прислухуються, проте голос т. Колісника часто було чути в міській раді й кожний раз цей голос був в обороні працюючих. Тов. Колісник часто давав свій на публічних зібраннях зі своєї діяльності і з роботи міської ради взагалі, чого ніхто з інших алдерменів не робив. Кожий робітничий північного Вінніпегу піде в особах т.т. Поповича й Моріса це двоє алдерменів до міської ради, то й мовчати там буде міншину й до їх голосу будуть там прислухуватися з більшою увагою.

Всі робітники повинні згуртуватися разом в боротьбі з панською класовою. Робітники повинні голосувати тільки на робітничих кандидатів, а в першу чергу на кандидатів Комуністичної Партії Канади. Голосувати треба на всіх трох кандидатів одностайно, бо кожний з них буде на іншому баьоті. Кожний робітник, чи він є членом робітничої організації, чи ні, повинен голосувати на вище згаданих комуністичних кандидатів тому, що вони ніяким панським партіям не відслужувалися, що вони довгі роки працюють в робітничих організаціях, що їхня програма ясна і недвозначна — це боротьба за робітничі справи аж до повної побіди над системою визиску. Бо тільки тоді робітничі маси будуть справді вільними, коли все, що вони створили, буде їхньою власністю. Тому навіть йдучи в міську раду, комуністичні кандидати, борючись з одного боку за поліпшення щоденного життя робітництва, вони одночасно не зрікаються боротьби за повне визволення працюючих. Навіть у нинішніх міських виборах вони разом з своєю партією кажуть до робітництва: “Єдиніться, разом в боротьбі за краще життя!”

КАТИ СУДЯТЬ ПРАЦЮЮЧИХ.

Недавно в Кракові польський суд засудив на довгі роки українських студентів і жовнів “за державну зраду”, чи за “шпionage на користь чужої держави”. В Будапешті буржуазний суд засудив провідників революційного руху, а навіть робітників, що належали до лівого крила соціалістичної партії. Засудив 59 осіб на довічне в'язницю, на ріжні долаткові кари, потримавши їх кілька літ в тюрмі до суду. Фашистські держави в Італії притюлюються і мають на дніх розпочати в Римі розправу над чільнішими провідниками комуністичного руху. В міланській центральній каторжній тюрмі, в найгіршій з бастій фашистської Італії, тримають закутих в кайдани разом з кримінальниками і в таких самих умовах 86 комуністів, між ними 17 парламентарних послів. Між оскарженими — партійні журналісти, секретарі трейд-юніонного руху. Цялий рік тримали їх фашисти на засланню на островах в невинному тяжкому режимі, відтяжних від світа. Деякі з оскаржених тяжко хорі. Але фашизм з цим не числиться. Він добивав свої жертви. Він вже засудив сотки комуністів загально на поверх 1,000 літ тюрми. За першу половину 1926 року 1,015 робітників вислав він на острови, найбільше з яких безпартійні. Тепер телеграми доносять, що Муссоліні цілком касує парламент, видаючи ще гостріші закони. Це показує, що фашистському диктаторові далі привиджається небезпека, що найгострішими судовими карами та бандирськими погрозами йому не вдалося приборкати працюючих і опозиції. Тим більше не вдається йому це зробити найновішими судовими законами.

Ми переходимо в шляхетську Польщу й в окуповані нею “креси”. Там тюрми переповнені. Там суди за судами. Там судять людей десятками, в першу чергу комуністів, потім кращих борців національних меншостей — Українців, Білорусів, Німців.

Дня 28. листопада в Луцьку, на Волині, має початися великий процес проти 55 українських селян і робітників. 40 з оскаржених вже близько два роки сидять у в'язниці, докиваючись процесу, щоб потім знову сидіти. За що їх судять? За приналежність до тайної організації. На ділі-ж це жертви подвої провокаційної роботи шляхетської дефензиви на кресах.

Скільки таких жертв дефензиви сидять вже довгі роки в польських тюрмах засуджені, а скільки ще чекають суду? Польський заступник міністра юстиції, Цар, каже що до дня 1. вересня ц. р. було в польських тюрмах 27,223 в'язнів. З того числа 11,326, тобто майже половина, сидять у слідчій в'язниці, очікуючи кінця слідства, яке часто тягнеться роками. Часто по кількох роках виявляється, що ці люди невинні; часами виявляється, що зовсім не тих арештували, яких хотіли. Але що це польський шляхетство? Вона в страху перед неминучим кінцем своєї загинелі пакує людей в тюрми за “державну зраду”, яка може виявитися лише в тім, що селянин не скинув шапки перед жандармом; з другого боку — вона пакує в тюрми на довгі роки людей за приналежність до організації, члени якої в інших капіталістичних країнах

видають газети, провадять агітацію, засідають в парламентах, в міських радах; вона пакує в тюрми кожного, хто мріє про волю працюючого класу, хто отверто висловлює про це свої думки устно, чи в газетах. Українські робітничо-селянські газети, що наспівують з Галичини, світять блими шпальтами, бо все, що було написано, польський цензор сконфіскував.

Пісудський розігнав сойм і сенат, а сам поїхав, як доносили телеграми, до Риму, до Муссоліні, вивчати фашистську систему. Саме на часі, бо тепер якраз Муссоліні касує парламент. Правдоподібно, що Пісудський взагалі вже не проголосить виборів і не скличе другого сойму; а коли й проголосить, то зведе їх до того, що до сойму вийдуть лише пісудські.

Польща дістала в Америці й Англії позичку. А разом з позичкою дістала “контрольора”, який власне буде невідимим диктатором Польщі. Американський капітал, що недавно своїми легіонерами демонстрував в Європі свою не лише економічну, але й військову силу, діставши у свої руки всі мітні доходи Польщі, взявши контролю над залізницями й взагалі над головними галузями господарства, буде повним диктатором країни шляхти. Пісудський буде лише його вірним наймитом. Навіть до Муссоліні за інформаціями поїхав він на приказ американського капіталу.

Таке обличчя фашизму. Фашизм чає на “демократію”, на її крикливі фрази про якусь там “законність”, “справедливість”. Він є останнім засобом боротьби капіталу — не одної країни, але капіталу міжнародного — за своє панування. Він є останнім заломом капіталу проти тої червоної небезпеки, що хоч повільно, але невинно насувається, що скорше чи пініше зметє з лиця землі систему визиску та встановить диктатуру трудящих.

КОНФЕРЕНЦІЯ КАНАДІЙСЬКОЇ РОБІТНИЧОЇ ОБОРОНЧОЇ ЛІГИ.

Перша всекраєва конференція Канадської Робітничої Оборончої Ліги, що відбулася в днях 29. і 30. жовтня ц. р. в Лейбор Темпл при Чорч-вулиці в Торонто, Онт., увінчалася великим успіхом.

На конференцію, якої головою був Джен Іонг з Торонта, прибуло 52 делегатів з ріжних міст цієї Канади, між іншим з Едмонтону, Ріджайні, Вінніпегу, Порт Артура, Солборна, Тімміна, Лондона, Торонто і т. ін.

Окрім 28 представників від 52 відділів К.Р.О.Л., на конференції були заступлені ще й інші канадські робітничі організації, як Трейдс енд Лейбор Кансислс, Канадська Партія Праці, Ліга Жінок Робітниць, Комуністична Партія Канади, українська робітничя організація ТУРФДІМ, фінські робітничі організації і т. ін.

Першу сесію відкрито в суботу, 29. жовтня в год. 2.30 по полудні, причім відчитано було на вступі привітні листи й телеграми до конференції, а результати сесії винесли звіт легітимізаційної комісії і звіт генерального секретаря К.Р.О.Л. т-ки Флоренс Костенс, яка сповніла функції секретарки від самого початку існування К.Р.О.Л., тобто від заснування першого її відділу в Торонто.

На протязі двох років свого існування К.Р.О.Л. ризикувалася з малої групи в поважаєму організації, яка нацисає сьогодні три тисячі добробітних членів і тисячі симпатиків, які приєдналися до неї. Ліга має зараз 52 відділи і за час свого існування вона збрала п'ять тисяч доларів, з чого поверх чотири тисячі обернено було на цілі Ліги, визначені її статутом. Вона вислала чимало депутатів до доміняльного уряду в цілі інтервенції в користь навіщенних нещастям робітників, або в цілі увільнення їх з тюрми.

Організаційну роботу ведено спершу через корреспонденції, а згодом при допомозі організатора. Помимо великих труднощів і нестач Ліга зробила велику роботу і доказала сама, що при ліпших організаційних засобах і видатній фінансовій підтримці з боку широких кругів робітництва Ліга зможе розвинути в справжню могутню Лігу для оборони робітників в їх класовій боротьбі.

Наприкінці свого звіту т-ка секретарка задала тезу про брудні наклепи на добре ім'я Ліги відносно фондів, зібраних нею на оборону Сакка й Ванзеті. Але всі ті наклепи були тільки злобною вигадкою ворогів Ліги, обчисленою їм шкідливо, про що свідчить точний фінансовий звіт секретарки. Для провірення цієї справи конференція вибрала комісію з трьох членів, до якої увійшли Дж. Б. Лоун з Торонто, Ф. В. Геріш з Монреалу і

РАДЯНСЬКА УКРАЇНА — ЗАХІДНІ УКРАЇНИ.

ЦК Українського Червоного Хреста звернувся до всіх кооперативних центрів України з листом, де просить їх взяти участь у допомозі населенню Західньої України, що потерпіло від повені. “Сільгосподар” асигнував 10,000 карб., Вукопсєлка — 5,000 карб., Вукопромкредитспілка — 750 карб.

Правління Укрсельзукру ухвалило асигнувати 5,000 карб. Окривкомком в Полтаві асигнував на допомогу населенню Західньої України, потерпілому від повені, 1,000 карб.

ЩЕ ПРО ДЕЗЕРТИРСТВО ПАЩУКА З КОМУНІСТИЧНОЇ ФРАКЦІЇ.

Посол Пащук надіслав 5. жовтня до Комуністичної Польської Фракції листа, де стверджує, що оцінка його дезерції в звідомленні Комуністичної Польської Фракції є правдива, висказує свій жаль з приводу дезерції і просить прийняти його знову в члени Фракції.

Одначе Польська Комуністична Фракція посла Пащука не прийняла в свої ряди. В комунікаті, виданім фракцією 10. жовтня за підписом посла Войтова, подається слідуючі причини неуваження прохання посла Пащука: Фашистський табор великими засобами веде боротьбу проти вільного руху робітників, селян і поневолеваних народів. Один із методів фашизму є спроба розбивання революційного руху із середини. Фашистський табор стартається відкотити з робітничо-селянських рядів в першу чергу всіх слабих, або мало-ввідомих, хоч одиначі, хоч цілі групи і пошкєкати їх для фашистської політики. Одначою, щоб забезпечити собі запіль для війни проти С.Р.С.Р., фашистський табор притягає на свій бік буржуазні й куркульські шари з посеред Українців і Білорусів. В ті цілі послугується првокаціями, перекупством і фальшивими обіцянками, а також терором, який

примінюється з дикою безоглядністю. Виступлення посла Пащука із П.К.Ф. являється виразним з цього розкладного впливу, який прихильно фашистський табор до трусливих, або нестійких одиначі. Посол Пащук зликався судьби посла Ландуцького й арештованих послів з Громади Незалежної Селянської Партії. Зрада одиначі, що піддаються терором, не думіє ослабити вільного руху робітників і селян та поневолеваних народів. Про могутній зріст цього руху ярко говорять виследи виборів до самоврядування в останніх місяцях. Побіда Робітничої Лівиці в Лодзі, де всупереч шалючому терором на уневажнену дієту Більшов Робітничого Об'єднання віддано коло 60 тисяч голосів, то є 25% всіх голосуючих, доказує ясно про сильний зріст робітничого вільного руху.

Посол Пащук, покладаючи ріш. Фракції, сповістивши допрія трудящих і поставив себе поза скобками вільної пролетарської боротьби. Своєю поведінкою доказав, що він є чоловіком слабим. Тому Польська Комуністична Фракція дала відмову відповіди на прохання посла Пащука, бо в передній сторі пролетарської боротьби нема місця для слабих.

РОСПРАВА НАД БІВЦЕЮ ПЕТЛЮРИ.

(Подаємо за “Українськими Вістями”, українською газетою, що виходить в Парижі.)

Після прочитання акту обвинувачення вийшов викликає свідків. З огляду на їх велику кількість (180), ця процедура займє немало часу.

Суд приступив до допиту Шварцбарда. Шварцбард починає страшно оповідання про погроми на Україні.

Немає де правди діти, тяжко, невинному тяжко, було Українцям слухати мартирологічні виступи Петлюри, так добу нам відомих. І хоч як розум говорив тобі, що за цей жах відповідє не українська нація, а її гальба — петлюрінщина — але серце страждало, коли в старовинній залі палацу справедливості Шварцбард говорив про погроми. Бо він — то не завжди відрізняв петлюрінщину від України.

Що думали французькі присяжні судді — значить французької буржуї? І чи зможе дебати довести їм ріжницю між петлюрінщиною і Україною?

На обличчя присяжних нічого неможна прочитати. Вони швидко судують. Шварцбард говорить спокійно, зветраючись до присяжних на початі французької мови, часто жєсткуючи; і тільки оповідаючи подробиці вбивств в Проскуріві, замтно хвилюється.

В основному його зінання, крім, ясно, оцінки Петлюри, сходиться з актом обвинувачення. Він лише протестує проти того, що стріляв Петлюро, коли цей вже вивав. Шварцбард запевняє, що вистрелив усі п'ять куль зраду в Петлюро, а останні кулі вистрелив в повітря. Петлюра, зі слів Шварцбарда, нічого не казав, упавши на землю. В комісаріаті Шварцбард зрадів тому, що дізнався, що це дійсно Петлюро й він вбив. На запитання комісара: «А що, як ви помилували і вбили не Петлюро?»

«Тоді я сам покінчу з собою» — каже він. Шварцбард відкидає також свідчення Ковалє і ствердить, що не має ніяких співучасників.

ДРУГИЙ ДЕНЬ—19. ЖОВТНЯ.

Засідання відкривається рівно пів до першої. Салє наповнена ще більше, ніж вчера, так що на кінець засідання важко навіть дихати. Звертає на себе увагу велика кількість адвокатів, що приїхали на процес.

Перша половина засідання присвячена допиту очевидців

Токаржевський. — Погю колеги (сеіх).

Торєс. — Панове присяжні, ви чули твердження свідка, що Петлюра був головою держави і командуючим армії. І це він несе відповідальність за страшні погроми в Проскуріві і Житомирі. Я називаю ці міста, бо тут відбувалися найстрашніші погроми. Незабаром ви дізнаєтесь, скільки було цих погромів. Дивіться (адвокат підняє з підлоги великий писаний том). Ось страшний реєстр саіз забитих старців і дітей, загаломаних жінок!

Кампінні. — Яким чином установили цей реєстр? Торєс. — За книгою Винниченка, за жертвами, що вртувались, за раненими, за батьками жертв. І Петлюра, як голова держави, відповідає за ці жертви.

Кампінні не відає фактів погромів, але розвиває тезу петлюрінців, що погроми були об'єктивним результатом подій і що Петлюра борюєся з погромима відповідними прокламаціями, які Кампінні тут же цитує.

Торєс. — (Сухає). Не прокламаціями побороє погроми справжньої воєни армії, а негайною карою і військовим судом. Петлюра тримав всю владу на Україні, бо там не було парламенту. І за все це відповідає Петлюра. Я сам бувши солдат, що за часів війни бачив грабунки, але їх карали військовим судом. І я вас питаю (Торєс звертається до погромів Токаржевського), пане раднику, де були військові суди за погроми?

Самосєнко! Мені навіть тяжко вимовити це ім'я! Погю не судили військовим судом, а між тим цей бонга забив тисячі євреїв в Проскуріві. (В салі загальний рж).

Токаржевський стоїть мовчки і на допомогу йому спінить Кампінні. Кампінні. — Цялий цивілізований світ засуджує погроми і ми не захищаємо тут погромів. Але, панове присяжні, нам не належить судити уряд далекої від Франції країни. Там завжди були і будуть погроми.

Ці документи Кампінні є знаряддєм клеб і завданням шум в салі. Кампінні кичає трибульськими тезами, що Петлюра був вождєм, як культурна людина, як соціал-демократ і як етновий політик.

Ян Токаржевський також мовчки залапав салє. Підє правди діти — він залапав страшно вражливий. Як же бдіти на людях петлюрінців, коли такій безтааланній оскьяє провадять їх оскордонну політику!

НЕСТЕРЕНКО.

Безбарвна постать, говорить російською мовою, має перекладчик. Він робить панегірик Петлюрі і каже, що був місто-головою проскурівського городського суду.

Торєс. — Чи судив ваш суд погромників? Нестеренко. — Ні, ми судили тільки 25 євреїв і одного Християнина. Торєс. — Ви чуєте, панове присяжні, військовий суд в Проскуріві не судив погромників. Чи треба це докази, що за ці погроми відповідає Петлюра, “наш вождє”, як каже до Токарі — Токаржевський, якого зробив князем, соціал-демократ Петлюра! (В салі рж).

Так Петлюра писав антипогромні прокламації, але геть плінаше, для закордону, де шукає допомоги банкі. І я питаю вас, військовий суддя, де ваші кари за погром? Де прокламації Петлюри в страшні дні проскурівської трагедії?

Я настановою на відповіді, пане військовий суддя. Відозвавшись Нестеренко мовить і Торєс, звертаючись до присяжних, голосить: «Панове французькі присяжні, ви замінте проскурівський військовий суд і внісете ваш вирок...»

МИКОЛА ШАПОВАЛ.

Нестеренка змінє знаний на паризькому грунті Микола Шаповал, брат Микити (того самого). Він теж знімає з перекладчиком. На запитання голови суду про свою професію, Шаповал каже: “Я член українського соціологічного інституту в Празі”.

ДЕЛЕГАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ УЧЕНИХ.

До Харкова прибула делегація американських учених для ознайомлення зі станом науки на Україні. Делегація відвідала ріжні наукові установи Харкова, в тому числі Рентгенівського Академію, Біохемічний та Психоневрологічний Інститут.

Члени делегації в розмові зі співробітниками газет заявили, що наука в С.Р.С.Р. в цілому, а зокрема на Україні, має за останні роки величезні досягнення. Стан окремих дисциплін та устаткування наукових лабораторій не поступається стану відповідних наук в Європі та Америці.

Член організації, що не читає своєї газети, подібний до того господаря, що не оре своєї ниви.